

ריבי
רענן
רזנית
רון
רימת

 אֵלֶּה
על המרחב
הג'נאילי

חדשנות 2.0

מסע מחקר מרתק להמצאת מנוע חדשנות במוסד חינוך

היה מנוע?

מנוע
חדשנות

חדשנות
במוסד
חינוך

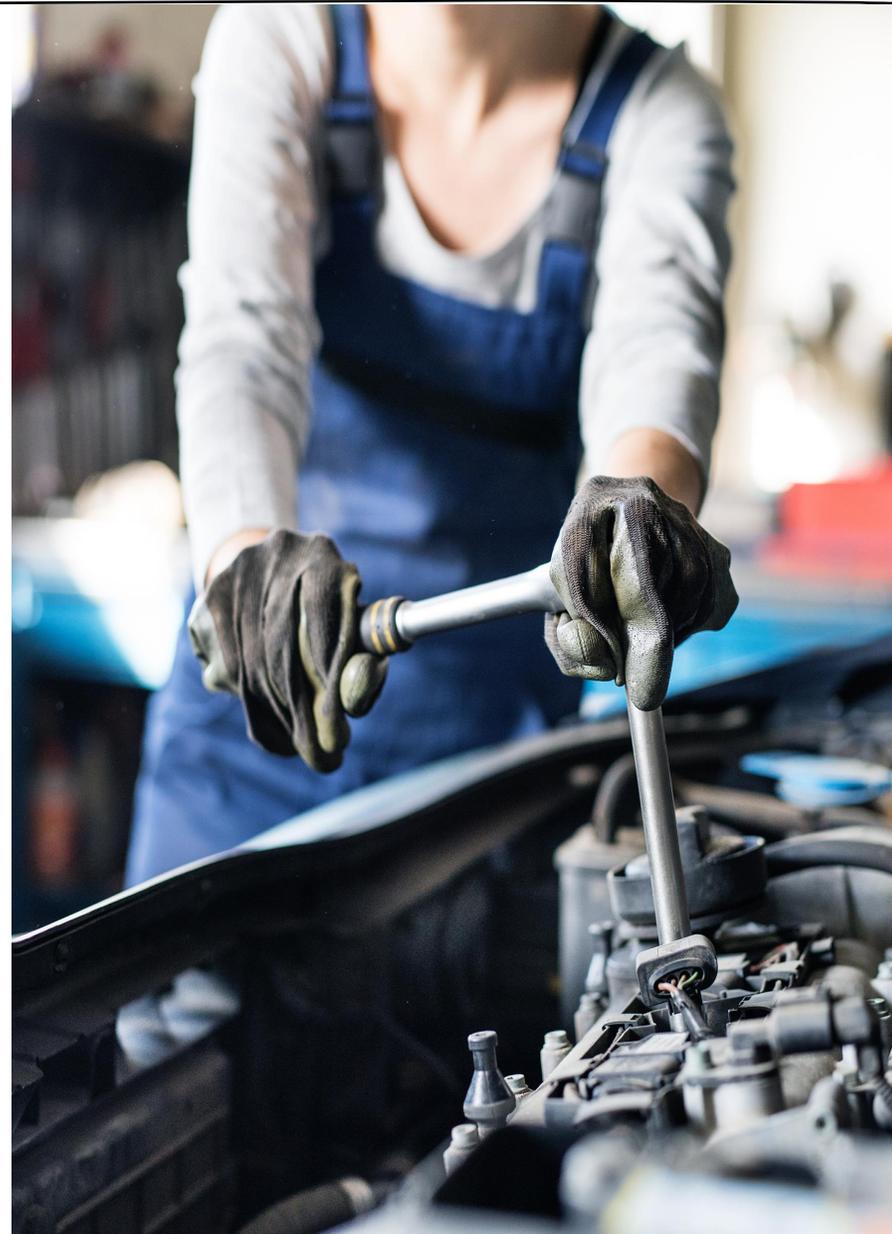
חדשנות

מנוע
בר-קיימא

חדשנות
חדשה

דוגמאות
להמחשה

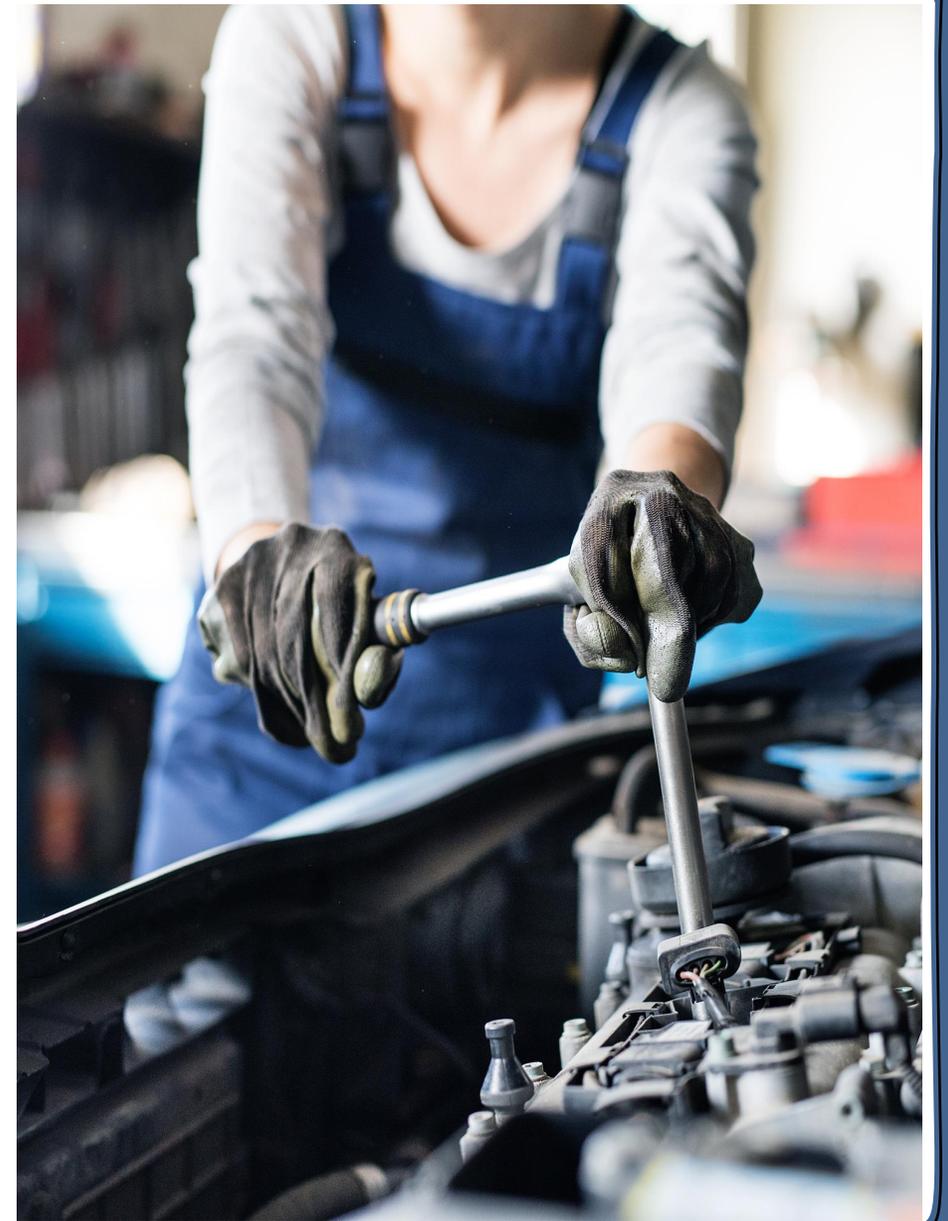
תובנות

חדשנות

חדשנות

ליצור ולהביא ליישום בפועל
של דבר חדש ומועיל, פתרון חדש,
שהוא מענה לאתגר או לצורך מבוטא
או סמוי או ממנף הזדמנות חדשה

חדשנות
במוסד
חינוך

נסיעת מבחן - תרגיל בחדרים

1. בחרו בית ספר שיש בו חדשנות
2. מהי החדשנות שבית הספר מביא?
3. האם לבית הספר יש שיטה בעשיית החדשנות שלו?
4. אם כן, מה השיטה? - רישמו אותה

מתבססים על ידע קיים: בתי הספר התחילו מכאן

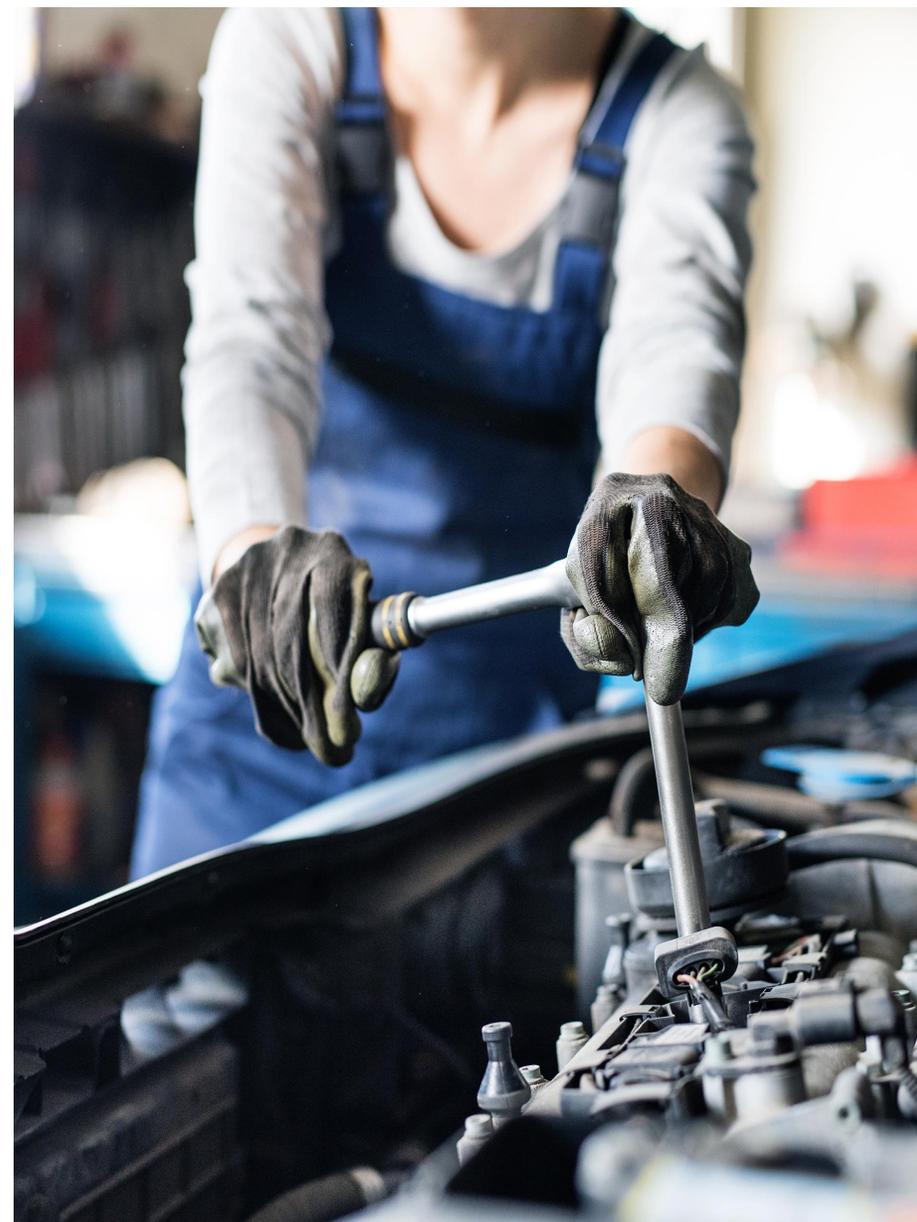

מה למדנו מנסיעת המבחן

חדשנות

מטרת המהלך של מנועי החדשנות:

לפתח מנוע חדשנות בית ספרי המבוסס
על עקרונות החדשנות החדשה
באמצעות תהליך שיטתי

חדשנות 2.0

מה משתנה בחדשנות

בימי קורונה, החדשנות עצמה השתנתה. דרמטית.

השינוי הרבה יותר מהיר, רדיקלי ונרחב. קפיצת מדרגה

החדשנות
החדשה

רשתיות
חדשנות
פתוחה

יזמות
אישית

פתיחות
לרעיונות

מהירות

חדשנות
בכל
מקום

חדשנות
אמפטית

שימוש
חוזר

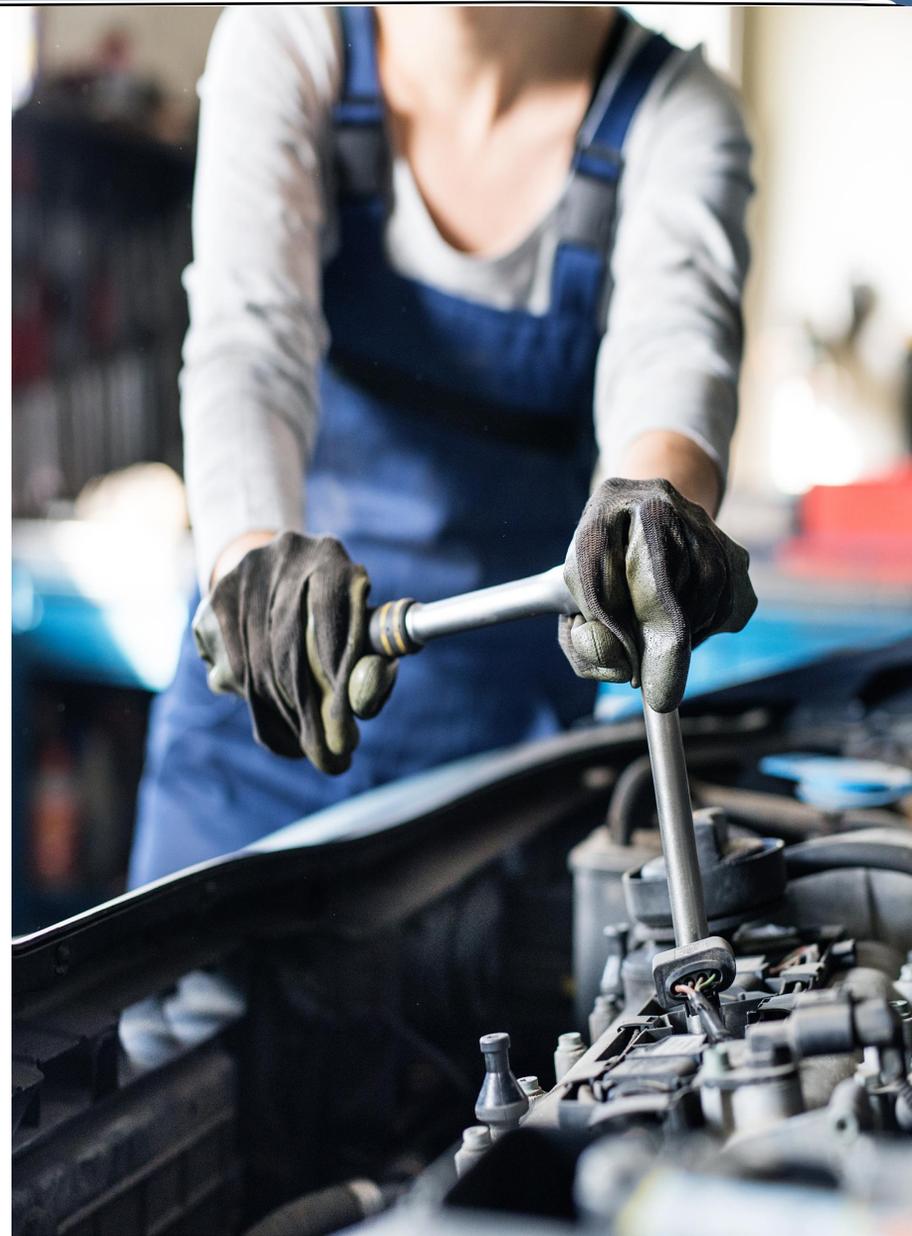
פוקוס
משתנה

הטמעה
מסיבית

פתרונות
רדיקליים

הטייה
לסיכון

אימוץ
מהיר

עקרונות החדשנות החדשה

מהירות	פיתוח מהיר יותר של פתרונות ומענים חדשים
רדיקליות	נטייה לפתרונות המבוססים על קפיצות מדרגה וכיוונים חדשים, בשונה מ"חדשנות המשכית" שבה משפרים פתרון קיים
רשתיות וחדשנות פתוחה	פיתוח פתרונות בשיתופי פעולה, עם גורמים מתוך ומחוץ לארגון
רב תחומיות וחציית גבולות	חציית גבולות בין דיסציפלינות וארגונים, כדי לפתח פתרונות טובים יותר, מהר יותר
Reuse שימוש חוזר וחדש	חשיבה (גם) בתוך הקופסא. שימוש במרכיבים קיימים המשמשים בדרך כלל למטרה אחרת, כדי ליצור פתרון חדש
חדשנות אמפתית	דגש על רגישות, דאגה ואכפתיות כלפי האחר- החל בזיהוי הצרכים, המשך בפיתוח פתרונות, וכלה באופן ההטמעה
הטייה לסיכון ואומץ	נכונות לקחת סיכונים מוגברים ולאמץ פתרונות אמיצים, גם במחיר של העלאת הסיכון לכשלונות. נכונות לניסוי וטעייה
יזמות אישית	יותר אנשים ממציאים את עצמם, את האופן בו הם מתפרנסים (או שורדים ומשגשגים בימי משבר, גם בהיבטים אחרים, לא כלכליים)
יציאה מהירה למציאות, שוק, להטמעה	מחזורי פיתוח מהירים (רעיון פיתוח התנסות הערכה שיפור ושוב התנסות וכו'), מעבר מהיר מרעיון לאב טיפוס וממנו לפתרון עובד, גם במחיר של פתרון לא מושלם
חדשנות בכל מקום	הרחבת מניפת החדשנות לתחומים רבים נוספים, כמות גדולה של פתרונות חדשים המכסים תחומי חיים רבים...ויותר אנשים עוסקים בפיתוחם
הטמעה מסיבית	פתרונות חדשים מוטמעים, במהירות, בהיקפים עצומים - אצל מאות אלפי משתמשים, לפעמים מיליונים ומאות מיליונים
אימוץ מהיר	המשתמשים המיועדים מוכנים לאמץ במהירות פתרונות חדשים, יורדים מהר מהגדר ומתנסים
שינוי פוקוס מטווח ארוך לקצר	במקרים רבים, בלית ברירה (ולפעמים זה אפילו טוב) קיצור הפוקוס מהטווח הארוך (הרבה שנים קדימה) לטווח הקצר ואף המיידי

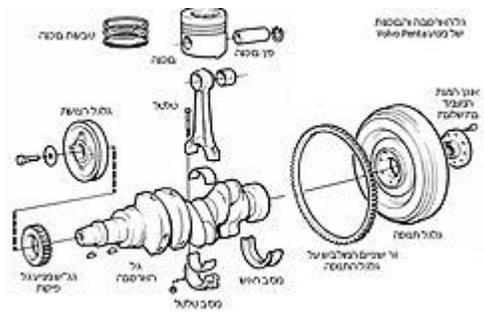

חדשנות
במוסד
חינוך

מתחת למכסה המנוע - שאלה:
מה קורה מתחת לפני השטח
של החדשנות החדשה,
בבית הספר שלכם?

פרשנות ברוח בית הספר:
נכתב קטלוג משותף של החדשנות החדשה בראי בתי הספר

שלב
2

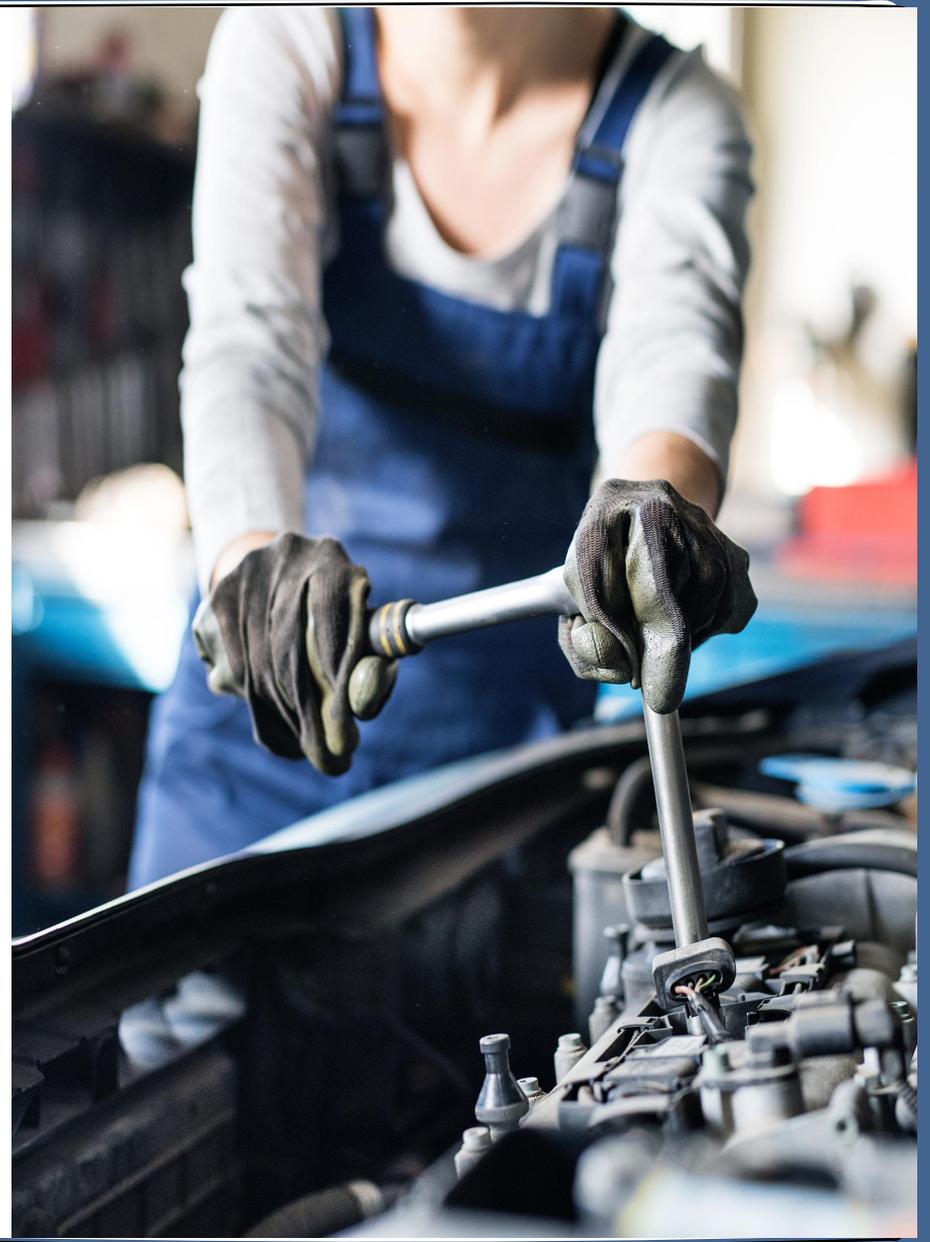

תמונה זו מאת מחבר לא ידוע ניתן ברשיון במסגרת CC BY-SA

מנוע

מהו מנוע?

מנגנון שיטתי
 לצורך
 תרגום של אנרגיה (חשמל, למשל)
 לתנועה אל יעד,
 אל מקום מסויים

מנוע
חדשנות

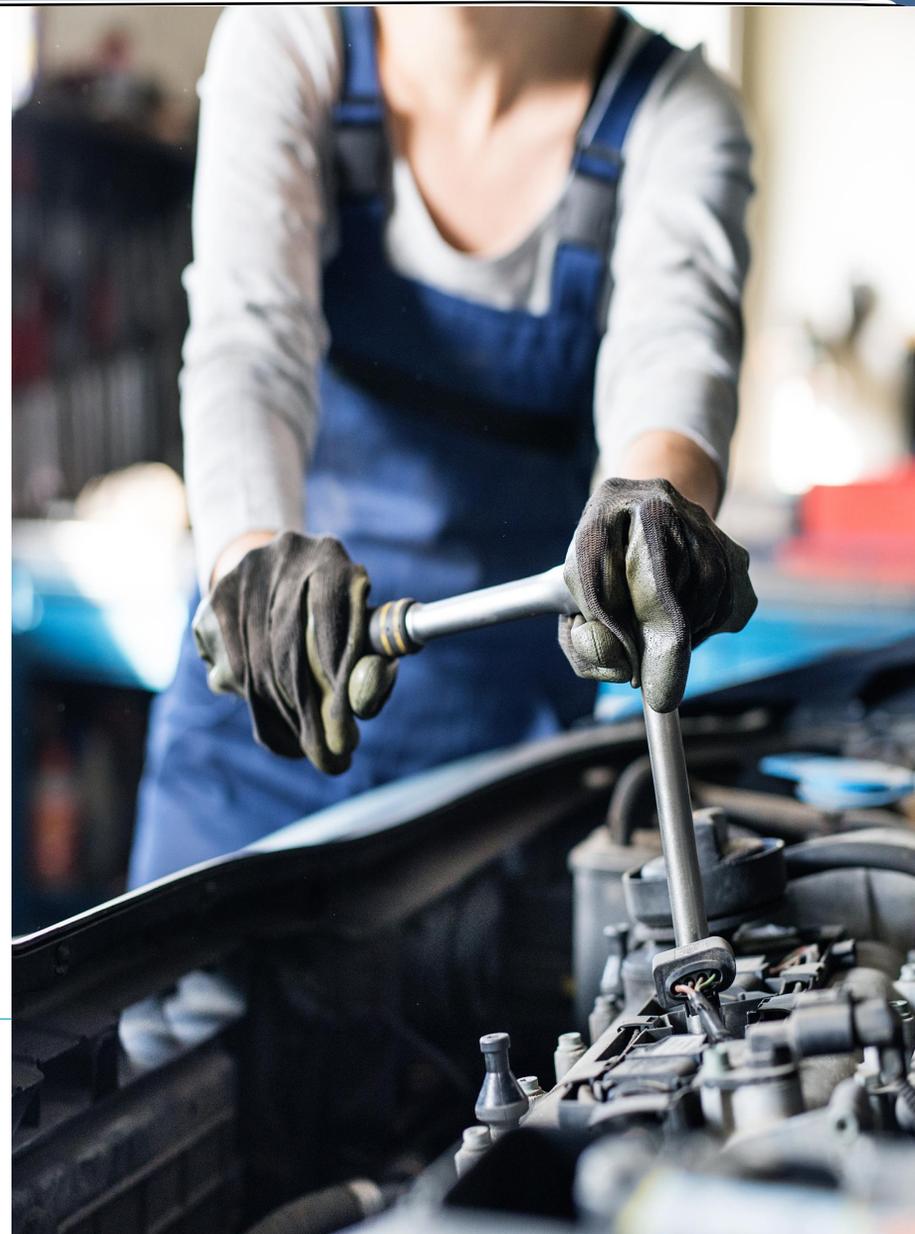
כיצד
נראה
מנוע
חדשנות
2.0

מהו מנוע חדשנות?

מנגנון שיטתי
המורכב מתהליכים, כלים ותשתיות
לצורך
תרגום של רעיונות ואנרגיה של אנשים
לפתרונות חדשים ומוצלחים

בתי הספר המציאו-פיתחו מנוע חדשנות בית ספרי

שלב
3

מה מקומו של **מרכז החדשנות** ברצף העשייה הבית ספרית

מה-חדש **מרכז החדשנות**

מאתרים צרכים, מפגישים יזמים
מפתחים פתרונות יצירתיים
באופן שיטתי

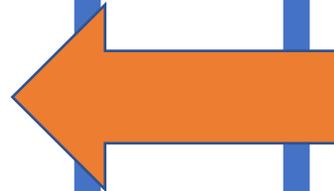
מבעיה לפתרון

מצבי יום יום מוכרים וְדי אוטומטיים

פתרון והפעלה

מרחבים פדגוגיים
סדירות

בעיה או צורך

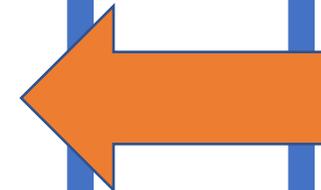

מבעיה לפתרון – עסקים כרגיל

פתרון והפעלה

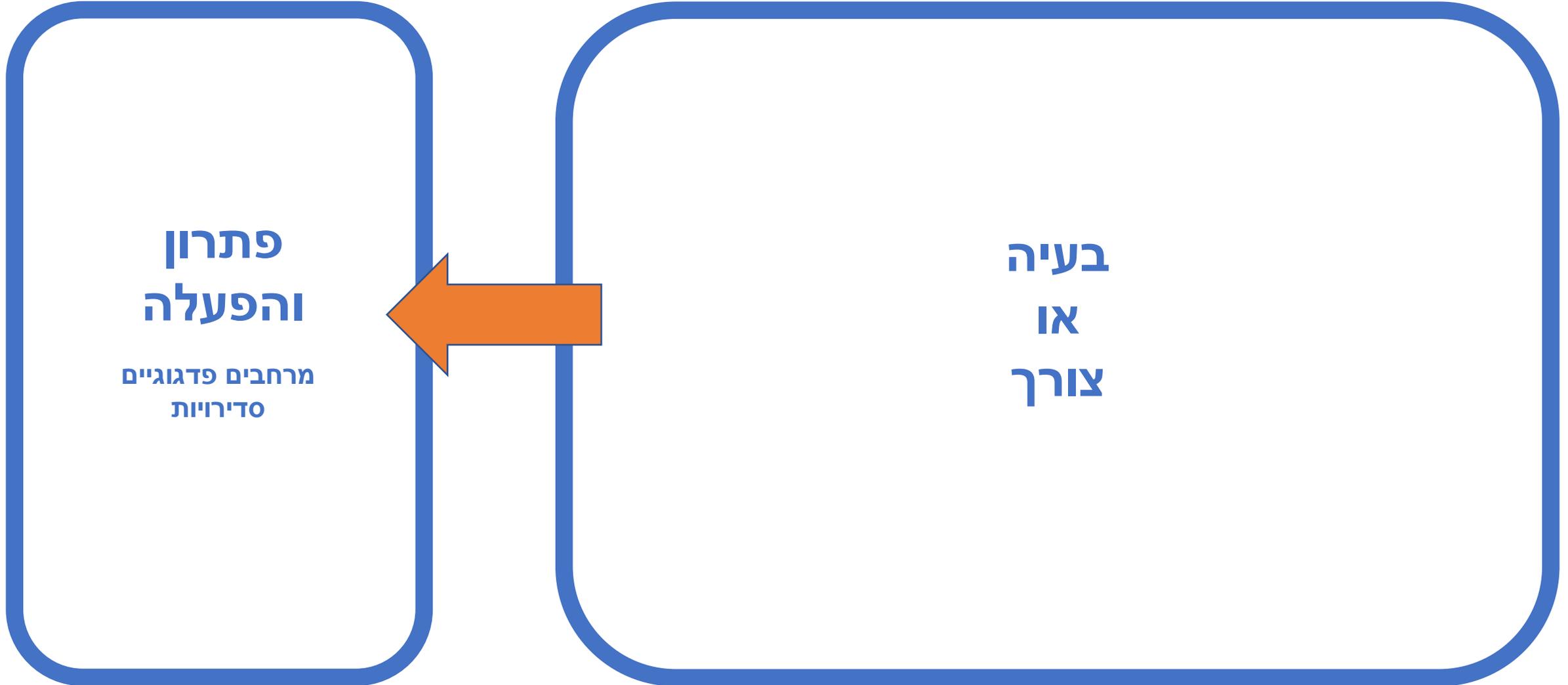
מרחבים פדגוגיים
סדירות

**בעיה
או
צורך**

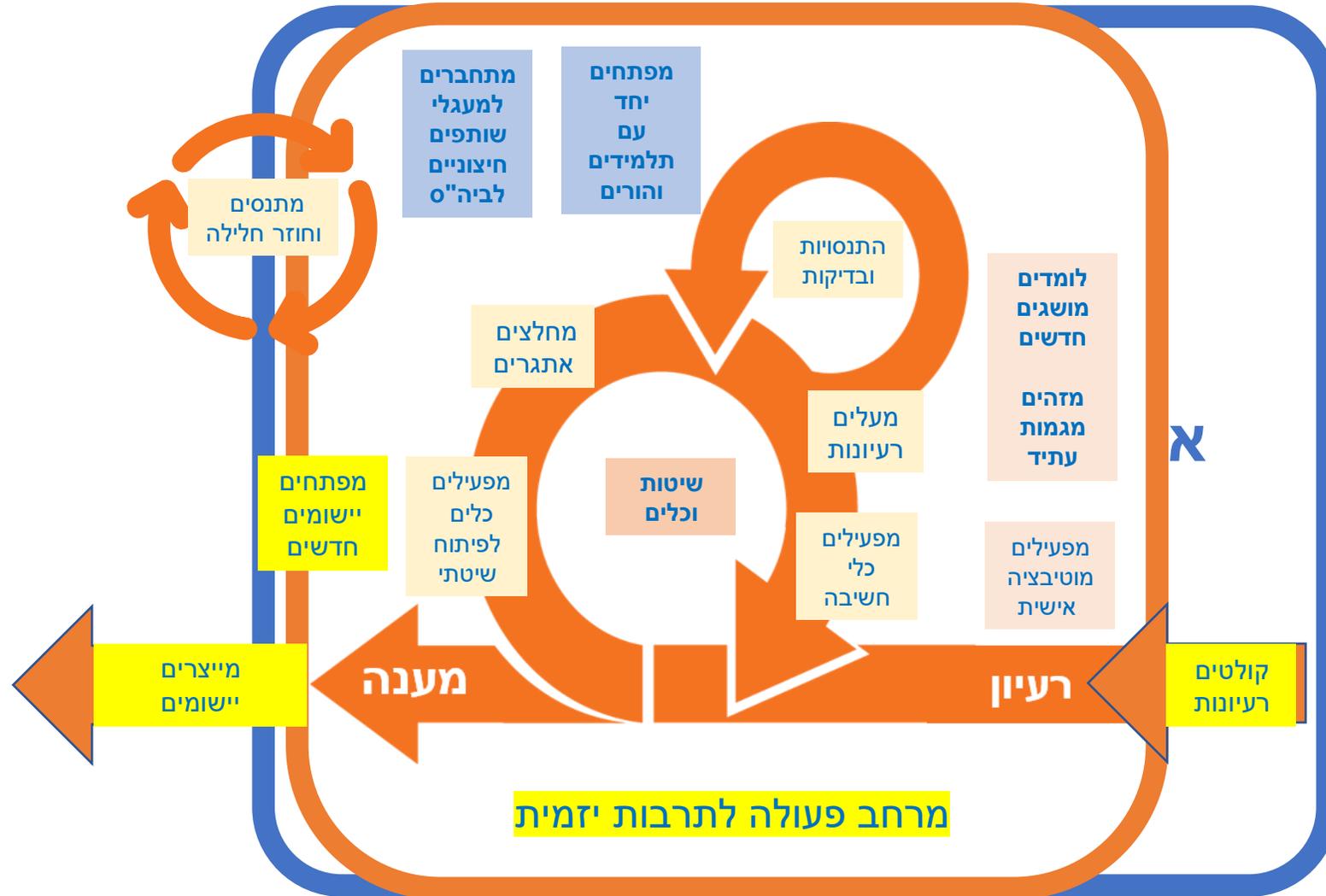
מבעיה לפתרון

כשתשובות העבר לא מספקות מענה לשאלות העתיד

מוסיפים פונקציה חדשה לתהליך

מרכז חדשנות בית ספרי

דוגמא

ד"ר רון דביר
רענן ארבל
תשפ"א - 2021

גראד' מנועי חדשנות

הסלון
המתי"אי

מתי"א
חדרה

הצוות: אורנית,
ענת, שירלי,
מלכה

מארחים
אתכם בין
ארץ לשמיים

ס.ל.ון פ.י.צ.וח

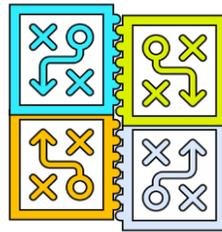
סוגיות לפיתוח וניהול פתרונות יצירתיים וחדשניים

הכל מתחיל באתגר

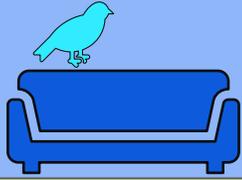
האתגר של מתי"א חדרה

קידום חברה מכילה ומגוונת מבחינה אנושית
באמצעות שותפויות במודל רשת עירונית

מטרת המנוע:

טווייט רשת של שותפים
שתייצר יחד, מענים לאתגר המת"א
אשר יניעו יחידים ומסגרות
להתחדשות מתמדת

אירוח בין ארץ לשמיים

זה יהיה אירוח שיעיף אתכם גבוה
אל מעבר ליומיום המורכב והקשוח,
כדי לחפש פתרונות יצירתיים וחדשים,
ואחרי כן נחזור עם פיצוח כדי לנסות
וליישם על קרקע המציאות.

נשתמש בכלים לגירוי היצירתיות
והחשיבה, בתוך ומחוץ לקופסא, כדי
להצליח לפתח מענים שהם לא עוד

מאותו דבר

הרעיון הגדול

תפיסת ההפעלה

אנחנו נארח אתכם, אנשי החינוך,
בכל מקום שתבחרו, במתי"א או
במסגרות החינוך
ננהל איתכם דיאלוג שיאפשר לכם
להתחבר לשאיפה האמיתית שלכם
לייצר חברה מכילה ומגוונת מבחינה
אנושית

יחד נמצא דרכי פעולה ייחודיות
עבור מרחב ההשפעה, שבתוכו אתם
פועלים

הבית של הרעיונות

האם אתם מתמודדים עם אתגר
לפיצוח?

האם יש לכם יוזמה שמבקשת פיתוח?

או אולי בעיה שאינה נותנת מנוח?

האם אתם מחפשים שותפים לדרך
או מבקשים במה לפרסום החדשנות
שלכם?

הסלון מתי"אי הוא המקום עבורכם
זה הבית להצמחת הרעיונות שלכם

כיצד פועל המנוע

אירוח עם פיצוח בין ארץ לשמיים

1

מעוף הציפור

בחירת מושג ללמידה משותפת

במות חשיבה רחבה על סוגיות
ושאיפות
מוזמנים כל בעלי העניין

רעיון לפיתוח בשיטת
Lets-Talk Events

2

דרור לדרור חדוות הגילוי

למידה באמצעות חלימה והשראה, שיח
סיעור מוחין, למידה מעולמות פנים
וחוץ חינוכיים

רשיון לשחרר, רשיון לערער, יצירת מרחב
שמאפשר אסוציאציות חופשיות

השראה לחיבורים מייצרי משמעות

3

ריקוד הכלולות

טוויית רשת רעיונית משותפת

ניסוח הסיפור הרחב שנוצר,
בתוך ההקשר
זיהוי החוטים המקשרים בין
המרכיבים שבו

Storytelling

4

חיזור וקיבון מספרים את סיפור מסע הלמידה

בהקשר המתאים עם תוספת
ניסוח השינוי הרצוי

קריאה לפעולה לביצוע השינוי

**אימוני תעופה
ספרינטים**

6

מחזורי התנסות קצרים ומהירים
של הרעיונות והמענים
המפותחים

תובנות ושיפורים וחוזר חלילה

**הטלה והאכלה
הפיתוח**

5

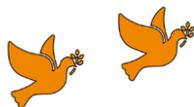
שימוש בכלים
ושיטות לפיצוח אתגרים

לא עוד מאותו דבר

חותכים את השמיים

8

הטמעה
בעשייה יומיומית

עוף גוזל

7

במות לשיתוף ולביטוי אישי

טקסי השקה,
הוקרה ותהילה

**כיצד פועל המנוע
אירוח עם פיצוח
בין ארץ לשמיים**

שילוב עקרונות החדשנות החדשה במנוע

חדשנות אמפטית

לזהות את הערך שמתקבל בתנועה שבין הצלחה לכישלון
להבין שהכישלון הינו מרכיב הכרחי בדרך אל ההצלחה
להקשיב לשינוי המתמיד ולזהות את התנועות באדם ובסובב אותו

רשתיות

חיבוריות, אנשים מחוברים יחד ללא היררכיה תפקידית.
מאפשר ליצור חוויה מתוך המפגש, מתוך הידע הקיים של האנשים.

Reuse

לכל אחד יש הזדמנות להמציא עצמו מחדש יצירה והתחדשות בתוך הרשת, לבחון את אותן נקודות מחדש.
ההזדמנות ל"העתיק" את המוכר והידוע למרחב שיח אחר, להשתמש במשאב הקיים בתצורות שונות.
בסגנון קלפים פרועים לפתרונות קיימים

מהירות

המהירות מאפשרת תפיסת מומנטום של התלהבות של תחילת תהליך ועם הביצוע כבר מגיע ה"תיאבון", נכנסים להילוך גבוה.
להכות בברזל בעודו חם.

התועלות הצפויות

אנשי ונשות החינוך במסגרות
יקבלו על עצמן את האחריות
ויובילו יוזמות

מסגרת תקבל מענה מקצועי
ומדוייק באמצעות מדריכת
המתי"א, שחוברת אל המשימות
שלה ממקום של חיבוריות ועניין
משותף

מנהלת מסגרת (בי"ס, גן)
תקבל מדריכת מתי"א שיודעת
ללוות אותה, תוך התבוננות
מערכתית, על אתגרי הארגון
שלה

צוות מתי"א
אנחנו נשדרג את מנגנוני העבודה
שלנו

מתי"א חדרה
מרכז תמיכה ישובי

המסגרות יעבדו באופן אוטונומי,
למתן מענים השזורים בארגון
ויבנו מנגנוני פיתוח עצמאיים

מנהלת מסגרת
תדבר חוסן ארגוני ותוביל תהליכי
חוסן כיחידה עצמאית

צוות מתי"א
אנחנו נפתח מודל הדרכה
שבאמצעותו נזהה מגמות בשטח
ונקדם מענים לאתגרים, ללמידה,
להעמקה ולהשפעה

מסגרות
יקיימו שיח תפיסות מתוך צרכי
ביה"ס

מנהלות תדענה
לנהל בעצמן שותפויות במודל
רשת עירונית 0.ל.ו.
לזהות שותפים ברשת ולקרוא
לפעולה

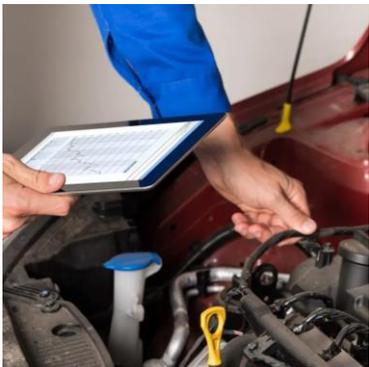
מנוע
חדשנות
בר-קיימא

מנוע חדשנות בר-קיימא:

שלב
4

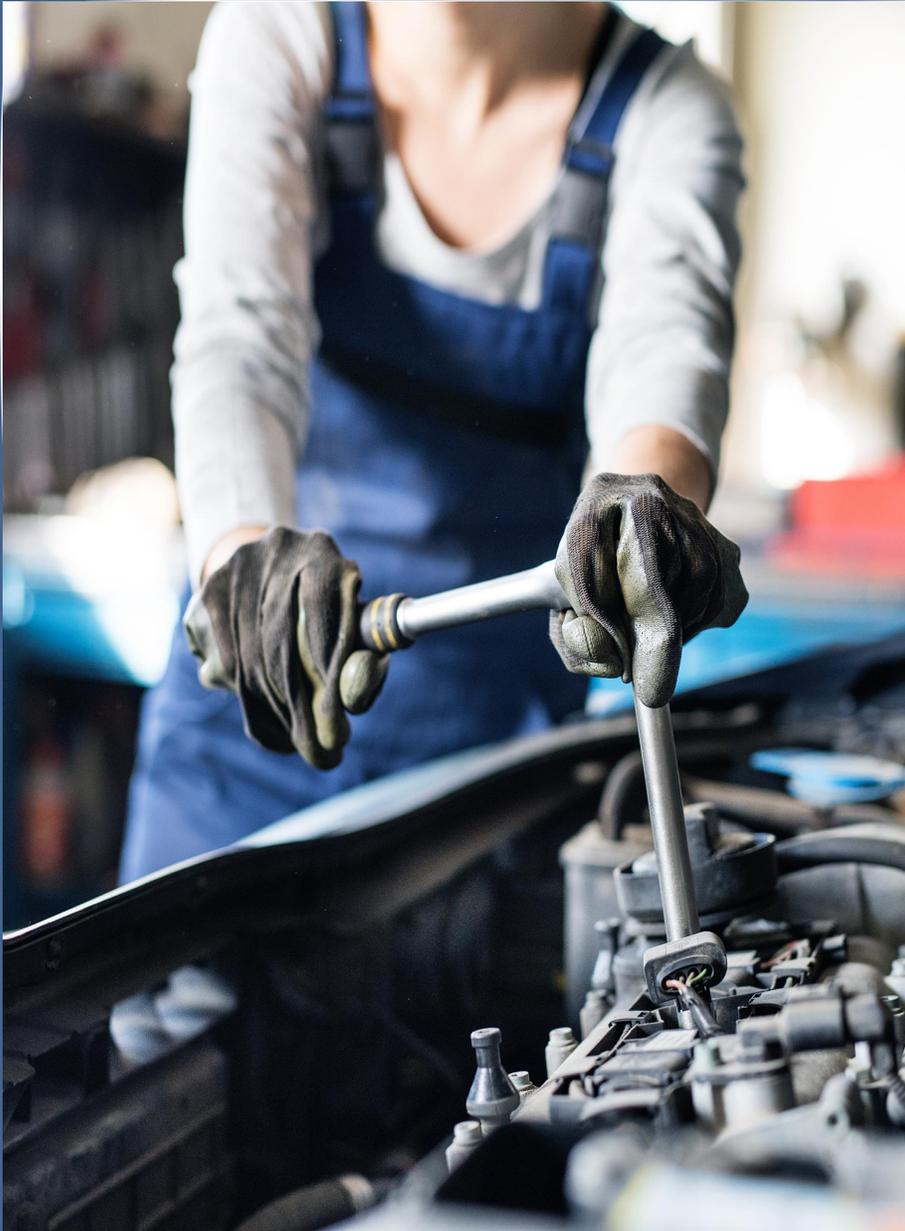
תוך כדי הפיתוח בתי הספר התבקשו לחשוב ולתכנן

1. מה יהפוך את המנוע ליציב ופועל באפקטיביות לאורך זמן (סוג של טסט)
2. כיצד לייצר אנרגיה אנושית מיטבית שתפעיל את המנוע
3. כיצד להנגיש את המנוע לבעלי עניין נוספים
4. ועוד עניינים של מרחב פיזי, וירטואלי, טכנולוגי

[/https://www.technotest.net](https://www.technotest.net)

ד"ר רון דביר
רענן ארבל
תשפ"א - 2021

המעבר מהפרדיגמה של **פיתוח אקראי** לפרדיגמה של **פיתוח יכולת שיטתית לחדש**, מורכב יותר מכפי שציפינו.

תובנות

בתי הספר מצאו את **עקרונות החדשנות** כרלבנטיים עבורם, אך **תרגומם לביטויים מעשיים** ומועילים בתוך מנוע החדשנות **בוצע רק בחלקו**.

פריצת הדרך בפיתוח מנוע, **הושגה רק** כשבית הספר עבר מניסיון לבנות מנוע גנרי לכזה **שמתאים** לו במיוחד, **לחזון שלו ולדברים ייחודיים שלו**.

בתי הספר נטו, מתוך הרגל, להתמקד בתהליכי חדשנות המבוצעים ע"י עובדי ההוראה. **תלמידים והורים, עדיין לא**.

התהליך של בניית מנוע דורש משאבי חשיבה וזמן, וליווי יותר מעמיק מאשר הערכנו בהתחלה.

מבועי החדשנות החדשה

מבית מחוללי החדשנות | מערך המו"פ 2021

zoom מליאה

נועם רחל | מעלה מכמש

מתיא | חדרה

פארק | חדרה

סביון | גני יהודה

שזר | נתניה

באר גנים | ניצן

צאלים | אילת

מקיף לבנות | בית חנינה

מקיף ד' | אשדוד

הראשונים | גני תקווה

מעוז המכבים | מכבים

חימום מבועי
2:45-13:15

צוות המוסכניקים

תודה על ההקשבה
ועל ההשתפות